

A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
v é g z é s e

Az ügy száma: Kfv.V.38.205/2021/2.

A tanács tagjai: Dr. Márton Gizella a tanács elnöke
Dr. Drávecz Margit Gyöngyvér előadó bíró
Dr. Darák Péter bíró

Az I. rendű felperes: felperes1
(cím1)

A II. rendű felperes: felperes2
(cím2)

A felperesek képviselője: Dr. Tóth Csaba ügyvéd
(cím3)

Az alperes: Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal
(cím4)

Az alperes képviselője: Dr. Papp Katalin kamarai jogtanácsos

A felperesi érdekelt: érdekelt1
(cím1)

A felperesi érdekelt képviselője: dr. Tóth Csaba ügyvéd
(cím3)

A per tárgya: telekalakítási ügyben indult közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperesek

Az elsőfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma: Debreceni
Törvényszék 101.K.701.167/2021/10. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a felperesek felülvizsgálati kérelmének befogadását megtagadja.

A végzés ellen perorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az I. rendű felperes a helység szám1 kerület, külterület szám2 hrsz. alatti ingatlanra vonatkozó, 21/2021. munkaszámú, 600910/2021. záradékszámú változási vázrajz és telekalakítási dokumentáció szerinti telekalakítás engedélyezése iránti kérelmét a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal (a továbbiakban: telekalakítási ügyben eljáró hatóság vagy alperes) a 2021. április 14. napján kelt 800169-7/2021. számú végleges határozatával az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Evt.) 6. § (1) bekezdés a) pontja és a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.) 79/l. §-a, 79/E. § (1) bekezdése alapján elutasította. Megállapította, hogy a kérelmezett telekalakítás - mely során a záradékolt változási vázrajz szerinti szám3 hrsz-ú, szám4 m² területű (erdő, szántó) és szám5 hrsz-ú, szám6 m² területű (erdő) alakulna ki -, erdőrészeket érint, a telekalakítással érintett ingatlan a Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a Debrecen Megyei Jogú Város Helyi Építési Szabályzatáról szóló 47/2020. (XII. 28.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: HÉSZ) szerinti gazdasági erdő övezetben helyezkedik el, ahol a kialakítható telkek legkisebb területe 100.000 m². A tervezett telekalakítás a hatályos HÉSZ 119. § (2) bekezdésében foglalt 3. melléklet 3. pontja 3.2. alpontja szerinti településrendezési követelményeknek nem felel meg, mert a kialakítandó telkek területe nem érné el a minimális teleknagyságot és a Debrecen Megyei Jogú Város Jegyzője, mint a telekalakítási engedélyezési eljárásba bevont építésügyi szakhatóság a TERV-114270-2/2021. számú állásfoglalásában a hozzájárulást megtagadta.

[2] A felperesek a végleges határozat bírósági felülvizsgálata iránt előterjesztett keresetlevelükben elsődlegesen a határozat megváltoztatását és a kérelmezett telekalakítás engedélyezését, másodlagosan a határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését kérték. Előjáróban rámutattak, hogy az önkormányzat jogalkotási tevékenysége az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 9/B. § (2) bekezdés b) pontjában és 62. § (6) bekezdés 6. pontjában adott felhatalmazáson alapul, amelynek alapján megilleti a jogosultság a közigazgatási területén található ingatlanok beépíthetőségére és a kialakítható telekméretre vonatkozó jogalkotás szabályozására, azonban e jogalkotási tevékenység során köteles betartani az Alaptörvény rendelkezéseit is. A vitatott HÉSZ rendelkezés, amely a kialakítható legkisebb telekméretre vonatkozó rendelkezést tartalmazza, nem felel meg az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének, valamint a kapcsolódó alkotmánybírósági gyakorlatnak [3071/2019. (IV. 10.) számú AB határozat], szükségtelenül és aránytalanul korlátozza az érintett területen erdőtulajdonnal rendelkező személyek, így a felperes tulajdonhoz való jogát azzal, hogy az erdőtulajdonnal rendelkező személyek több mint 90%-a számára lehetetlenné válik a telekalakítás. Az alperes az eljárásban megkereste a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Erdőfelügyeleti Osztályát, az erdészeti szakhatóság a HB/15-ERD/04810-2/2021. számú állásfoglalásában a telekalakításhoz kikötés nélkül hozzájárult. Az Evt. 86. §-ában megállapított legkisebb erdőterület mértékének meghatározása során - mely szerint erdő megosztásával - erdő igénybevétele kivételével - csak olyan erdő művelési ágú földrészlet vagy alrészlet alakítható ki, amelynek szélessége átlagosan legalább 30 méter és területe 1 hektárnál nagyobb -, a jogalkotó az egy hektár legkisebb területméretet megfelelőnek találta. A sérelmezett rendelkezés ehhez képest tízszeres legkisebb

területméretet követel meg. Ezért indítványozta, hogy a bíróság a sérelmezett jogszabályi rendelkezés Alaptörvény-ellenességének megállapítása iránt forduljon az Alkotmánybírósághoz.

[3] Az alperes a védiratában a kereset elutasítását kérte. Kifejtette, hogy nem jogosult sem a jegyző szakhatósági döntése jogi alapjának a felülvizsgálatára, sem abban való állásfoglalásra, hogy a szabályozás az Alaptörvénnyel összhangban van-e.

[4] A felperesi érdekelt a felperesek pernyertességét támogatta.

Az elsőfokú ítélet

[5] Az elsőfokú bíróság a 101.K.701.167/2021/10. számú ítéletével a felperesek keresetét elutasította. Megállapította, hogy a felperesek nem vitatták, hogy a HÉSZ szabályai szerint gazdasági erdőterület övezetben a megosztani kívánt ingatlanok esetében 100.000 m² a legkisebb alakítható telekméret, másrészt a 3071/2019. (IV. 10.) AB határozatban (a továbbiakban: AB határozat) foglalt párhuzamos vélemény figyelembevételével kifejtette, hogy meghatározott területű telek kialakítására nincs alapjoga a felperesnek, a tulajdonhoz való alkotmányos alapjog erre nem terjed ki, a tulajdon pedig társadalmi felelősséggel is jár. Az alperesi elutasító határozat alapját képező jegyzői állásfoglalás kialakítása során a jegyzőnek, mint szakhatóságnak azt kellett vizsgálni, hogy a felperes által kérelmezett telekalakítás megfelel-e a településrendezési követelményeknek és a HÉSZ-nek, így a felperes által hivatkozott Evt. előírások nem relevánsak. Miként a Kúria is kiemelte a Kfv.II.37.089/2020/5. számú határozatában, az Étv. 9/B. § (2) bekezdés b) pontja szerint a HÉSZ településrendezési eszköz, melyet a településszerkezeti terv alapján a települési önkormányzat képviselő-testülete dolgoztat ki és állapít meg. Az Étv. 8. § (6) bekezdésében foglaltakból következően a hatóságoknak a hatályos jogszabályokban foglalt településrendezési eszközöket a hatáskörükbe tartozó ügyekben alkalmazniuk kell. Az Étv. 23. § (1) bekezdéséből következően a telekalakítás során a terület rendeltetésének megfelelő használatra történő alkalmasságát, továbbá annak alakját, terjedelmét, beépítettségét és megközelíthetőségét a jogszabályoknak való megfeleléség szempontjából értékelni kell, ennek során figyelemmel kell lenni a HÉSZ-re.

A felülvizsgálati kérelem és az ellenkérelem

[6] A felperesek a jogerős ítélet ellen felülvizsgálati kérelemmel éltek, amelyben elsődlegesen a jogerős ítélet megváltoztatását, a támadott közigazgatási cselekmény megsemmisítését és a közigazgatási szerv új eljárás lefolytatására kötelezését, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az ügyben eljáró bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérték. Az elsődleges kérelem körében indítványozták, hogy a Kúria forduljon az Alkotmánybírósághoz a sérelmezett jogszabályi rendelkezés (HÉSZ 3.

melléklet 3.2. pontja) Alaptörvény-ellenességének megállapítása érdekében. A befogadás okaként tételes jogszabályi rendelkezés megjelölése nélkül a közigazgatási hatóság döntése alapjául szolgáló jogszabály Alaptörvénybe ütközését, a tulajdonjog indokolatlan korlátozását (Alaptörvény XIII. cikk) jelölték meg. Állították, hogy az elsőfokú bíróság jogsértő módon állapította meg, hogy a HÉSZ sérelmezett rendelkezése nem minősül a tulajdonjog olyan mértékű korlátozásának, mely az Alaptörvényben deklarált jogvédelem körébe tartozna. A használat mértékének korlátozása ugyanis a tulajdonjog alkotmányos jogvédelmének körébe tartozik, így a korlátozás szükségességét és arányosságát vizsgálni kell. Az Alaptörvény XIII. cikke védi a megszerzett tulajdont az elvonás, illetőleg a korlátozása ellen {AB határozat Indokolás [34]}. A HÉSZ rendelkezésben foglalt legkisebb alakítható telekméretre vonatkozó korlátozás szükségessége és arányossága azonban semmilyen alapon nem áll fenn, ezt támasztja alá az erdészeti szakhatóság hozzájárulása is, mely az Evt. 86. §-án alapul, és az a következtetés vonható le, hogy az erdők védelméhez fűzött jogalkotói célok a legfeljebb 1 hektáros erdőterületek esetében maradéktalanul megvalósulnak, így alkalmasak arra, hogy az erdei élőhelyek, életközösségek védelme, az erdő szakszerű kezelése biztosítható legyen.

A Kúria döntése és jogi indokai

[7] A felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálása nem indokolt.

[8] A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 117. § (4) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni a kérelem befogadhatóságának okát, azonban annak fennállását bizonyítani és azt – a 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpont szerinti ok kivételével – indokolni nem kell. A Kúria a jelen eljárásban alkalmazandó Kp. 118. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be ha

a) az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata

aa) a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása,

ab) a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége,

ac) az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége,

ad) a kérelmező alapvető eljárási jogának valószínűsíthető sérelme, vagy az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegés, illetve

b) a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés miatt indokolt.

[9] A Kúria megvizsgálta a felülvizsgálati kérelmet, megállapította, hogy a jelen ügyben a befogadás feltételei nem állnak fenn. Bár a felperesek a Kp. 118. § (1) bekezdésben

nevesített egyetlen befogadási okot sem jelöltek meg, azonban a felülvizsgálati kérelem tartalma alapján a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontjában meghatározott befogadási okot a Kúria azonosítani tudta. A Kp. 118. § (1) bekezdés ad) pontjára alapított befogadási ok azonban a jelen ügyben nem áll fenn. Az alapjogi sérelemként hivatkozott tulajdonhoz való jog, azon belül a használati jog, mint a tulajdonhoz kapcsolódó részjogosítványok indokolatlan korlátozása az Alkotmánybíróság gyakorlatában csak akkor jár magának a tulajdonjognak, mint alkotmányos jognak a korlátozásával, így csak akkor Alaptörvény-ellenes, ha elkerülhetetlen, tehát kényszerítő ok nélküli, továbbá, ha a korlátozás súlya a korlátozással elérni kívánt célhoz képest aránytalan. Azonban a korlátozás elfogadható indoka lehet annak közérdekűsége. A közérdek és a tulajdonkorlátozás arányossága vizsgálatánál pedig az Alkotmánybíróság határozza meg azokat az ismérveket, amelyek a beavatkozás arányosságát eldöntik [64/1993. (XII. 22.) AB határozat]. A felperes e körben – bár az építésügyi szakhatóság állásfoglalását vitatta –, az erdészeti szakhatóság hozzájárulására és az Evt. 86. §-ában foglaltakra alapította álláspontját, és az erdő megosztása kapcsán előírt, az Evt. által szabott 1 hektár területi határt hangsúlyozta. A szabályozás célja a területi határ meghatározásánál a fenntartható erdőgazdálkodás biztosítása, figyelemmel, hogy a földrészletek további aprózódása jelentősen nehezíti a fenntartható erdőgazdálkodási egység kialakítását. A HÉSZ vitatott rendelkezése azonban az Étv. 9/B. § (2) bekezdése, valamint 62. § (6) bekezdés 6. pontjának felhatalmazása szerint a helyi közügyek körébe eső településrendezési, településfejlesztési környezet kialakítását szolgálja, és a helyi sajátosságokat juttatja érvényre. A felperes – bár a HÉSZ 3. melléklet 3.2. pontja Alaptörvény-ellenességét állította –, ugyanakkor a HÉSZ szerinti korlátozás aránytalansága körében a településrendezési és helyi közügy szempontból az aránytalanság indokolásával adós maradt, azt másik szakhatóság véleményével kísérelte meg igazolni.

[10] A Kúria ezért összességében arra a megállapításra jutott, hogy a perbeli esetben a befogadás feltételei nem állnak fenn, egyéb befogadási ok sem áll fenn, ezért a felülvizsgálati kérelem befogadását a Kp. 118. § (2) bekezdése alapján megtagadta.

A döntés elvi tartalma

[11] *A kérelmező alapvető eljárési jogának valószínűsíthető sérelmét a Kúria nem találta megállapíthatónak.*

Záró rész

[12] A Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadásáról a Kp. 118. § (2) bekezdése alkalmazásával tárgyaláson kívül határozott.

[13] Az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdés a) pontja alapján illetékmentes.

[14] A végzés ellen a Kp. 116. § d) pontja alapján felülvizsgálatnak nincs helye.

Budapest, 2022. január 20.

dr. Márton Gizella sk
sk
a tanács elnöke

dr. Drávecz Margit Gyöngyvér sk
előadó bíró

dr. Darák Péter
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő